

Pieniński Park Narodowy
ul. Jagiellońska 107 b
34-450 Krościenko n. Dunajcem
tel. 18 2625601, 2625602 fax 2625603
e-mail: biuro@pieninypn.pl
REGON 122456671, NIP 735-285-46-21

LIFE Project Number
LIFE12 NAT/PL/000034

Progress Report

Covering the project activities from 01/09/2013 to 31/01/2019

Reporting Date
22/02/2019

LIFE+ PROJECT NAME or Acronym
LIFE Pieniny PL

Project Data

Project location	Pieniński Park Narodowy, Małopolska, Polska
Project start date:	01/09/2013
Project end date:	30/06/2018 Extension date: 31/12/2019
Total budget	1 276 538 €
EU contribution:	638 269 €
(%) of total costs	50

Beneficiary Data

Name Beneficiary	Pieniński Park Narodowy
Contact person	Mr Andrzej Kowalski
Postal address	Jagiellońska 107 b, PL, 34-450, Krościenko n.D.
Visit address	Jagiellońska 107 b, PL, 34-450, Krościenko n.D.
Telephone	00-48-182625601
Fax:	00-48-182625603
E-mail	biuro@pieninypn.pl
Project Website	www.pieninypn.pl (zakładka LIFE+)

1. List of contents	2
2. List of abbreviations	4
3. Executive summary	4
3.1. General progress.	4
3.2. Summary in english	6
3.3. Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable.....	7
3.4. Problems encountered.....	8
4. Administrative part.....	9
5. Technical part	10
5.1. Technical progres, per task	10
5.1.1. A.1 Przygotowanie wykupu gruntów.....	10
5.1.2. A.2 Zakup sprzętu.....	11
5.1.3. B.1 Zakup gruntów.....	11
5.1.4. C.1 Zabiegi ochronne na łąkach i młakach.....	12
5.1.5. C.2 Remont i modernizacja szlaków turystycznych.....	14
5.1.6. C.3 Zabiegi ochronne na murawach.....	14
5.1.7. C.4 Ochrona pszonaka pienięskiego <i>Erysimum pieninicum</i>	14
5.1.8. C.5 Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych.....	15
5.1.9. C.6 Ograniczenie negatywnego wpływu wypasu na miejscach rozrodu płazów.....	15
D. Monitoring of the impact of the project actions.....	15
5.1.10. D.1 Monitoring skuteczności zabiegów na łąkach D.6 Monitoring procesów przyrodniczych w ekosystemach leśnych.....	16
5.1.11. D.2 Monitoring skuteczności zabiegów na murawach.....	16
5.1.12. D.3 Monitoring efektów związanych z remontem szlaków.....	17
5.1.13. D.4 Monitoring efektów zabiegów ochronnych w siedlisku pszonaka pienięskiego <i>Erysimum pieninicum</i>	17
5.1.14. D.5 Monitoring skuteczności usuwania gatunków inwazyjnych.....	17
5.1.15. D.7 Monitoring płazów.....	18
5.1.16. D.8 Ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu.....	18
5.1.17. E.1 Spotkania promujące projekt (inauguracyjne i informacyjne).....	19
5.1.18. E.2 Strona internetowa projektu.....	19
5.1.19. E.3 Folder informacyjny o projekcie	19
5.1.20. E.4 Gadżety promujące projekt.....	20
5.1.21. E.5 Warsztaty edukacyjne.....	20
5.1.22. E.6 Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży.....	20
5.1.23. E.7 Tablice informacyjne o projekcie.....	21
5.1.24. E.8 Międzynarodowa konferencja kończąca projekt.....	21
5.1.25. E.9 Raport laika.....	22
5.1.26. F.1 Zarządzanie projektem.....	22
5.1.27. F.2 Współpraca i wymiana doświadczeń z innymi projektami.....	23
5.1.28. F.3 Przygotowanie planu działań po zakończeniu projektu "After Life".....	23
5.1.29. F.4 Zewnętrzny audyt finansowy.....	24
5.1.30. F.5 Monitorowanie realizacji projektu.....	24
5.2. Envisaged progress until next report.....	24
5.3. Impact.....	25
5.4. Outside LIFE.....	25
6. Financial part.....	26
6.1. Costs Incurred.....	26
7. Annexes	29

7.1. Deliverables.....	29
7.2. Technical annexes	29

2. List of abbreviations

PPN – Pieniński Park Narodowy

Projekt – projekt „LIFE Pieniny PL” nr LIFE12 NAT/PL/000034 „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze Pieniny”

Pieniny – obszar Natura 2000 PLC120002

KE – Komisja Europejska

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

3. Executive summary

3.1. General progress

Projekt realizowany jest zgodnie z nowo przyjętym harmonogramem zawartym w umowie uzupełniającej z dnia 18 maja 2018 roku do umowy o udzielenie dotacji na projekt nr LIFE12 NAT/PL/000034. Niniejszy raport przedstawia stan zaawansowania na dzień 31 stycznia 2019 roku. Do chwili obecnej ukończono większość zadań przewidzianych w projekcie. Do KE oraz przedstawiciela Zewnętrznego Zespołu Monitorującego wysłano do tej pory cztery sprawozdania z realizacji projektu: raport wstępny (17 marca 2014 roku), raport śródkresowy (25 lutego 2015 roku), pierwszy raport z postępu (25 marca 2016 roku) oraz drugi raport z postępu (20 grudnia 2017 roku). Powyższe raporty zostały pozytywnie przyjęte i zaakceptowane przez KE pismami z dnia 28 kwietnia 2014 roku (raport wstępny), 14 maja 2015 roku (raport śródkresowy), 5 grudnia 2016 roku (pierwszy raport z postępu) oraz 5 marca 2018 roku (drugi raport z postępu).

Do dnia 31 stycznia 2019 roku w pełni osiągnięto 19 kamieni milowych (tab.1)

Name of Milestone	Number of the associated action	Deadline	Achieved
Nabór pracowników wg schematu organizacyjnego	F1	31/12/2013	1/10/2013
Zakup sprzętu	A2	31/03/2014	24/03/2014
Czynna ochrona muraw kserotermicznych	C3	31/12/2015	23/11/2015
Przekazanie wiedzy na temat projektu na spotkaniach informacyjnych	E1	31/12/2015	17/04/2016
Wyremontowanie ok 1260 m.b. szlaków turystycznych i ukierunkowanie ruchu turystycznego	C2	31/12/2015	12/11/2017
Zachowanie warunków siedliskowych pszonaka pienińskiego	C4	31/12/2015	30/10/2015
Wymiana doświadczeń z innymi projektami	F2	30/06/2016	13/05/2016
Przeprowadzenie 140 warsztatów	E5	31/12/2016	31/12/2016

Name of Milestone	Number of the associated action	Deadline	Achieved
Wystawa pokonkursowa (konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży)	E6	31/03/2017	25/10/2017
Ograniczenie populacji rdestowca ostrokończystego i sachalińskiego	C5	31/12/2017	2/10/2017
Zabezpieczenie miejsc rozrodu płazów	C6	31/12/2017	17/05/2017
Wykonanie monitoringu skuteczności zabiegów na murawach	D2	31/01/2018	31/10/2017
Wykonanie monitoringu efektów związanych z remontem szlaków	D3	31/01/2018	31/10/2017
Wykonanie monitoringu pszonaka pienińskiego	D4	31/01/2018	31/10/2017
Wykonanie monitoringu skuteczności usuwania gatunków inwazyjnych	D5	31/12/2017	31/10/2017
Wykonanie monitoringu płazów	D7	31/12/2017	31/10/2017
Ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu.	D8	20/03/2018	19/03/2018
Wykonanie tablic informacyjnych o projekcie i promocja projektu	E7	31/03/2018	16/05/2014
Międzynarodowa Konferencja kończąca projekt	E8	30/06/2018	20/04/2018
Zakup gruntów	B2	30/06/2019	31/08/2018

W związku z przedłużającą się realizacją zadań B.1 (*Zakup gruntów*) oraz C.1 (*Zabiegi ochronne na wykupionych gruntach*) w dniu 9 marca 2018 roku złożono do KE wnioski o wydłużenie realizacji projektu. Po rozpatrzeniu wniosku KE wyraziła zgodę na wydłużenie realizacji projektu do końca 2019 roku w formie umowy uzupełniającej do umowy o udzielenie dotacji. W ramach działania B.1 (*Zakup gruntów*) do końca stycznia 2019 r. zakupiono działki gruntowe od właścicieli prywatnych o łącznej powierzchni 42,5432 ha, za łączną kwotę 699.380,50 EUR. Podpisano 141 umów kupna w formie aktu notarialnego. Wartość zaplanowaną w projekcie (40 ha) osiągnięto do końca sierpnia 2018 roku.

Powierzchnia zabiegów ochronnych czynnej, jakie przeprowadzono w toku realizacji działania C.1 (*Zabiegi ochronne na łąkach i młakach*) na działkach wykupionych od początku projektu do końca 2018 roku wynosi odpowiednio: pierwszy zabieg – 15,08 ha, drugi zabieg 11,51 ha.

Zgodnie z aneksem do umowy nr LF-081-1.3.3/14 z dnia 25 lutego 2014 roku obejmującej *badanie ewaluacyjne wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcje ekosystemu* w dniu 19 marca 2018 roku wykonawca, firma „INDEKS Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych” przekazała raport końcowy zawierający pełną analizę zebranych danych.

W kwietniu 2018 roku zorganizowano dwudniową (19-20.04) międzynarodową konferencję kończącą projekt, w której uczestniczyło 198 osób, w tym 28 gości ze Słowacji. Konferencja obejmowała sesję referatową, sesję posterową oraz sesję terenową.

Informacje o projekcie znajdują się na stronie internetowej projektu (*działanie E.2 Strona internetowa projektu*) w języku polskim i angielskim. Na bieżąco aktualizowana strona projektu działa jako zakładka LIFE+ na stronie Pienińskiego Parku Narodowego www.pieninyppn.pl. W okresie od 27 lutego 2014 roku do końca stycznia 2019 roku stronę projektu odwiedziło 7229 osób (odnotowano 32028 wyświetleń strony projektu).

Zorganizowano łącznie sześć posiedzeń Komitetu Sterującego, organu doradczo-opiniotwórczego powołanego zarządzeniem dyrektora PPN nr 4/2014 z dnia 26 lutego 2014 roku. Ostatnie posiedzenie odbyło się 13 grudnia 2018 roku.

W ramach działania F.5 (*Monitorowanie realizacji projektu*) w dniach 11-12 września 2018 roku odbyło się spotkanie z przedstawicielem Zewnętrznego Zespołu Monitorującego. Celem spotkania była ocena stanu zaawansowania projektu oraz prawidłowości kwalifikowania i dokumentowania poniesionych kosztów. Regularnie sporządzane są kwartalne raporty z realizacji projektu, przedstawiane członkom Komitetu Sterującego oraz przedstawicielowi Zewnętrznego Zespołu Monitorującego.

3.2. Summary in English

The "LIFE Pieniny PL" project is proceeding with the new schedule set in the supplementary agreement to the grant agreement. This progress report covers activities up to 31st January 2019. The European Commission having approved previously sent inception, mid-term and both progress reports, confirmed its acceptance in the letters sent to the Pieniny National Park (PPN) on: 28th April 2014 (inception report), 14th May 2015 (mid-term report), 5th December 2016 (1st progress report), 5th March 2018 (2nd progress report)..

Total of 19 milestones listed in the table (3.1 General progress) were fully completed.

Due to some difficulties with progress of land purchasing the beneficiary applied (9 March 2018) to the European Commission for an extension of the project end date. The commission has approved the new project end date (31.12.2019) stated in the supplementary agreement to the grant agreement that has been issued on May 18th 2018.

By the end of January 2019 PPN the beneficiary achieved 42,5432 ha of the total area of land that has been purchased within this project (action *B.1 Land purchase/lease*). Current total cost of land purchased amounts 699.380,50 EUR. A total of 141 agreements for the purchases have been signed in the form of notarial deeds. The area of 40 ha set in grant agreement was achieved by the end of August 2018.

Protective measures under the action C.1 (*Protective measures implemented on meadows*), consisted of shrub cutting and mowing, on plots purchased from the beginning of the project till 2nd quarter of 2018 have been carried out so far on total area of: 15,08 ha – first year implementation of protective measure after land purchasing) and 11,51 ha of second implementation.

A company „INDEKS Ośrodek Badań Społecznych i Marketingowych” which carried out the evaluation of the socio-economic impact of the planned activities on the local economy and society, produced the final report and handed it over to the beneficiary on March 19. 2018.

A two day (19-20 April) international conference ending the project was held at the Pieniny. Total of 198 participants has attended the conference, including 28 Slovakian guests. The conference consisted of: lecture session, poster session and field session.

Information and news are provided in Polish and English on project website (*action E.2 The project website*). The website is updated regularly and is available as a "LIFE +" tab on the PPN website (www.pieninyppn.pl). In the period between the 27th February 2014 and the 31st January 2019 a total of 7229 people visited the project website.

The Steering Committee appointed by the Pieniny National Park Director as a consultative and advisory body to the “LIFE Pieniny PL” project gathered 6 times for a meeting at the PPN headquarters (last one 13th December 2018).

The External Monitoring Team member, Mr Stanisław Tworek paid two day visit to the project in September 2018 (*action F.5 Monitoring of the implementation of the project*). The purpose of the meeting was to assess the project's progress and its coherence with the incurred costs. Quarterly reports describing the implementation of the project are drawn up regularly. The reports are presented to the members of Steering Committee and the representative of the External Monitoring Team.

3.3. Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable

Projekt „LIFE Pieniny PL” znajduje się w końcowej fazie realizacji, a większość zaplanowanych zadań została już zakończona. Główne cele projektu zrealizowano w zgodzie z założeniami zawartymi we wniosku. W opisywanym okresie zrealizowano najważniejszy z nich tj. wykup gruntów. Mimo oczywistych problemów niezależnych od beneficjenta (opisywanych w poprzednich raportach) możliwe było osiągnięcie zakładanego celu dzięki wdrożeniu szeregu działań zaradczych, w tym w szczególności dzięki uzyskaniu zgody KE na wydłużenie projektu. W trakcie realizacji poszczególnych zadań nie wystąpiły okoliczności, spowodowane nieterminowością wykonawców, bądź też pogorszeniem warunków atmosferycznych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na ostateczny poziom ich zakresu rzeczowego lub termin zakończenia.

Od rozpoczęcia projektu wykonano 22 produkty dostarczalne. Większość produktów sukcesywnie dostarczono do Komisji Europejskiej wraz z poprzednimi raportami (kolor zielony w poniższej tabeli). Pozostałe produkty dostarczalne (kolor niebieski w poniższej tabeli) – dołączono do niniejszego raportu (załącznik nr 1A – B).

Name of Deliverable	Number of associated action	Deadline
Kalendarz ścienny 2014	E.4	30/11/2013
Listy uczestników spotkań inauguracyjnych projekt (2 szt.)	E.1	31/12/2013
Folder informacyjny	E.3	30/06/2014
Kalendarz ścienny 2015	E.4	30/11/2014
Gadżety promujące projekt	E.4	31/12/2014
Kopie aktów notarialnych umów kupna sprzedaży gruntów (33 szt.)	B.1	30/06/2016
Umowy ze szkołami na przeprowadzenie warsztatów	E.5	31/12/2016
Kalendarz ścienny 2016	E.4	30/11/2015
Listy uczestników spotkań informacyjnych (2 szt.)	E.1	31/12/2015
Zdjęcia prac nagrodzonych i wyróżnionych	E.6	31/03/2017
Kalendarz ścienny 2017	E.4	30/11/2016
Kalendarz ścienny 2018	E.4	30/11/2017
Lista obecności z warsztatów	E.5	31/12/2016
Wyniki monitoringu gatunków inwazyjnych – 1 raport końcowy	D.5	31/01/2018
Wyniki monitoringu płazów– 1 raport końcowy	D.7	31/01/2018
Wyniki monitoringu siedlisk leśnych – 1 raport końcowy	D.6	31/01/2018
Wyniki monitoringu skuteczności zabiegów na łąkach – 2 raporty końcowe (roślinność i derkacz)	D.1	31/01/2018
Wyniki monitoringu zabiegów na murawach – 1 raport końcowy	D.2	31/01/2018
Wyniki monitoringu efektów związanych z remontem szlaków – 2 raporty końcowe (erozja i roślinność)	D.2	31/01/2018
Wyniki monitoringu pszonaka pienińskiego – 1 raport końcowy	D.4	31/01/2018
Raport końcowy z monitoringu wpływu realizacji projektu na sytuację społeczno-ekonomiczną	D8	20/03/2018
Lista uczestników konferencji	E8	31/12/2019

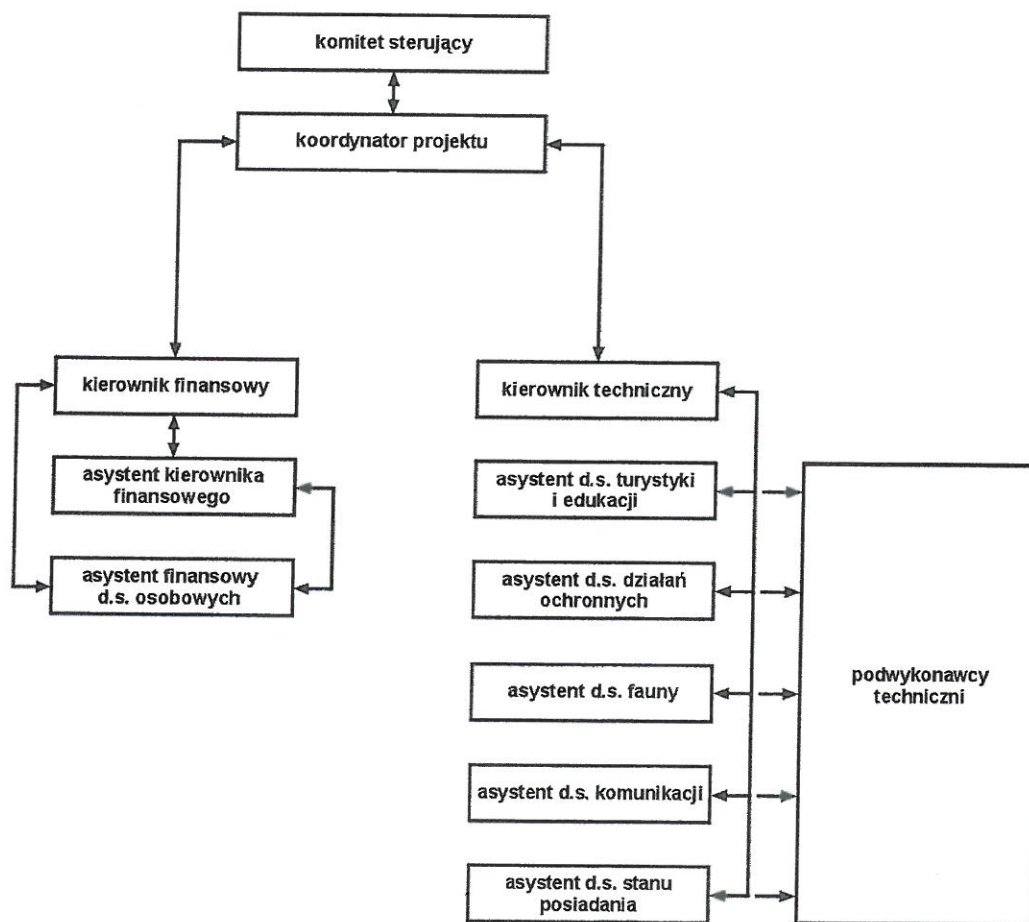
3.4. Problems encountered

Realizacja większości już zakończonych działań w projekcie przebiegała bez zakłóceń. Nie wystąpiły problemy, które mogłyby negatywnie wpłynąć na terminowe wykonanie pełnego zakresu rzeczowego któregośkolwiek działania z bloku zdań A, C, D, E lub F. Trudności z płynną realizacją wykupów gruntów (*działanie B1*) w pierwotnie przewidzianym okresie trwania pro-

jektu (tj. 30.06.2018) oraz bezpośrednio związanych z wykupami zabiegów ochronnych opisano szczegółowo w rozdziale 3.4 I raportu z postępu z oraz w rozdziale 3.4 II raportu z postępu. Aktualna powierzchnia wykupionych do końca stycznia 2019 roku gruntów nieleśnych wynosi 25.8376 ha. Natomiast powierzchnia gruntów, na której możliwe jest wykonanie zabiegów w trakcie realizacji projektu, łącznie z powierzchnią z ofert sprzedaży, wynosi w chwili obecnej około 21 ha. Z pełnym poszanowaniem zasadniczych celów projektu, beneficjent planuje wykonanie zabiegów na pozostałej powierzchni około 3 ha na działkach będących w posiadaniu PPN i nieobjętych dopłatami rolnymi. Powyższą sytuację szczegółowo omówiono z przedstawicielami KE oraz z przedstawicielem Zewnętrznego Zespołu Monitorującego. W opinii przedstawicieli KE, wyrażonej w trakcie spotkania w dniu 21 września 2017 roku, byłoby to rozwiązaniem akceptowalnym z punktu widzenia realizacji zasadniczych celów projektu. Takie rozwiązanie zarekomendował też Komitet Sterujący na posiedzeniu w dniu 13 grudnia 2018 roku.

4. Administrative part

Zasady zarządzania projektem w całym okresie jego dotychczasowej realizacji pozostają niezmienne, zgodne z zarządzeniem Dyrektora PPN nr 9/2013 z dnia 02 września 2013 roku oraz zarządzeniem nr 4/2014 z dnia 26 lutego 2014 roku, powołującym Komitet Sterujący projektu. Powyższe zarządzenia stanowią załącznik dołączony do raportu wstępnego. Zakres obowiązków Komitetu Sterującego opisano w punkcie 5.1.27 raportu wstępnego. Schemat organizacyjny, czas pracy oraz zakres obowiązków zespołu zarządzającego projektem opisano szczegółowo w punkcie 4.1 raportu śródkresowego oraz w punktach 4.1 i 4.2 raportu wstępnego.

Schemat zatrudnienia obejmuje osoby zarządzające projektem, których czas pracy rozliczany jest w ramach projektu i pozostaje zgodny z zatwierdzonym wnioskiem. Zarządzenie

Dyrektora nr 9/2013 powołuje również listę osób dodatkowo zaangażowanych przy realizacji niektórych działań projektu. Czas pracy tych osób, będących pracownikami PPN, stanowi działanie wspierające i nie generuje kosztów w ramach projektu. W związku z przedłużeniem realizacji projektu zmniejszeniu uległ skład osobowy Komitetu Sterującego oraz osób zatrudnionych do projektu. Zmiany te opisano w punkcie 5.1.26 niniejszego raportu. Nie przewiduje się dalszych zmian w sposobie zarządzania projektem.

Poprzednie sprawozdanie (drugi raport z postępu) wpłynęło do KE 15 stycznia 2018 roku. Zgodnie z założeniami zawartymi w umowie uzupełniającej do umowy dotacji z dnia 18 maja 2018 roku, kolejny raport z postępu realizacji projektu powinien zostać wysłany do KE najpóźniej do 28 lutego 2019 roku. Niniejszy raport przedstawia stan zaawansowania na dzień 31 stycznia 2019 roku.

5. Technical part

Statutowa działalność PPN, ma na celu ochronę i zachowanie cennych przyrodniczo siedlisk oraz gatunków zwierząt i roślin sieci Natura 2000. Realizacja projektu „LIFE Pieniny PL” w takim zakresie możliwa jest dzięki wsparciu z instrumentu finansowego LIFE+ KE oraz NFOŚiGW.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem na bieżącym etapie sprawozdawczym zakończono realizację większości działań: C.2, C.3, C.4, C.5, C.6, D.2, D.3, D.4, D.5, D.7, E.1, E.3, E.4, E.5, E.6, E.7, E.8, F.2. Z kolei działania będące w dalszej realizacji, które zostaną zakończone w 2019 roku to: A.1, B.1, C.1, E.9, F.1, F.3, F.4, F.5. Należy podkreślić, że pomimo osiągnięcia zakładanego zakresu rzeczowego zadania B.1 wykup gruntów będzie kontynuowany w miarę dostępności ofert sprzedaży oraz w terminie realizacji tego zadania, przyjętym w umowie uzupełniającej do umowy o udzielenie dotacji. Kontynuowane będzie również działanie D.1 i D.6.

5.1. Technical progres

A. Preparatory actions, elaboration of management plans and/or of action plans

5.1.1. A.1 Przygotowanie wykupu gruntów

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2019 r.

Zadanie rozpoczęto wraz z rozpoczęciem projektu. Od początku trwania projektu administracja PPN prowadzi rozmowy i konsultacje z potencjalnymi zbywcami gruntów. Po złożeniu oferty przygotowywana jest dokumentacja potwierdzająca uregulowanie przez sprzedających wszystkich spraw formalno-prawnych. Podpisanie umowy notarialnej poprzedzone jest sporządzeniem operatu szacunkowego przez rzeczoznawcę majątkowego.

Do chwili obecnej wykonano 104 operaty szacunkowe, uzyskano niezbędne wypisy z rejestru gruntów i wyrysy map ewidencyjnych oraz 1 porównawczy wykaz zmian przedstawiający aktualny stan prawny oraz faktyczną powierzchnię działki planowanej do wykupu. Każdy operat zawiera średnio około 30 stron tekstu, w chwili obecnej wszystkie operaty łącznie obejmują około 3000 stron tekstu. Ze względu na swoją objętość, w trakcie spotkania z przedstawicielem Zewnętrznego Zespołu Monitorującego ustalono, że operaty szacunkowe jako jeden z

produktów dostarczalnych zostaną przekazane do KE wraz z raportem końcowym wyłącznie w formie elektronicznej.

W związku z wygaśnięciem umowy z dotychczasowym rzeczoznawcą majątkowym dokonującym wycen gruntów przeznaczonych do wykupu, w dniu 16 stycznia 2018 roku podpisano umowę nr LF-084-1-3-12/17 z rzeczoznawcą wybranym w przetargu nieograniczonym. Również ze względu na wygaśnięcie umowy z dotychczasowym notariuszem, w przetargu nieograniczonym wybrano nową firmę świadczącą usługi notarialne („Kancelaria Notarialna Michał Zachwieja – notariusz”). Współpraca z notariuszem i rzeczoznawcą majątkowym przebiega dobrze. Osobą odpowiedzialną w PPN za realizację działania jest asystent ds. regulacji stanu posiadania Ewelina Zajac. Negocjacje z właścicielami prowadzi dyrektor PPN.

Wspomniane w pierwszym i drugim raporcie z postępu dodatkowe koszty, wynikające ze zmiany przepisów i konieczności sporządzania wyrysów z map ewidencyjnych wydawanych przez Starostwo Powiatowe z klauzulą zdatości do wpisu w księdze wieczystej, w chwili obecnej przekraczają budżet kategorii kosztów *Other costs* o niespełna 3.000 EUR. Zwiększone koszty zadania, niemożliwe do przewidzenia na etapie pisania wniosku, pokrywane są z oszczędności w kategorii kosztów *Consumables*. Częściowo wyższe koszty wynikają również z kontynuacji wykupu gruntów mimo osiągnięcia zakładanego zakresu rzeczowego zadania *B.1 (Zakup gruntów)*. Szacuje się, że ostateczne koszty w kategorii *Other costs* będą wyższe o około 3.000 EUR od wartości środków przewidzianych w tej kategorii.

5.1.2. **A.2 Zakup sprzętu**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2014 r.

Faktyczny termin zakończenia działania (zakup sprzętu): 25 marca 2014 r.

Zadanie zakupu sprzętu zakończono w 2014 roku. Całkowity koszt zadania obejmie również ubezpieczenie samochodu do końca trwania projektu.

B. Purchase/lease of land and/or compensation payments for use rights

5.1.3. **B.1 Zakup gruntów**

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2019 r.

Ze względu na ograniczone możliwości wpływu PPN na decyzje potencjalnych zbywców gruntów, opisywane zadanie, obarczone było podwyższonym ryzykiem jego niewykonania. Jednak dzięki podjętym w trakcie realizacji projektu odpowiednim działaniom zaradczym, które szczegółowo opisano w poprzednich raportach z postępu, w sierpniu 2018 roku osiągnięto zakładany we wniosku zakres wykupu gruntów 40 ha (24 ha łąk i 16 ha lasów). Kupującym jest jedyny beneficjent projektu Pieniński Park Narodowy, który jest państwową osobą prawną, realizującą zadania związane z ochroną przyrody. Do dnia 31 stycznia 2019 roku sporządzono 141 aktów

notarialnych na zakup działek o łącznej powierzchni 42,5432 ha, w tym 25,8376 ha działek nieleśnych oraz 16,7056 ha działek leśnych. Kopie 93 aktów notarialnych wysłano do KE w formie załączników do poprzednich raportów sprawozdawczych, pozostałe 48 aktów notarialnych zawartych do dnia 31 stycznia br. stanowią załącznik nr 2 niniejszego raportu. Łączna kwota jaką do tej pory przeznaczono na ten cel wynosi 2.965.889,98 zł (699.380,50 EUR). Całkowicie zakończono realizację wykupu gruntów ze środków NFOŚiGW. W ocenie PPN własność gruntów niewątpliwie ułatwia prowadzenie wszelkich działań zmierzających do ochrony gatunków i siedlisk znajdujących się na tych gruntach, dlatego też planuje się dalszą kontynuację wykupu gruntów w miarę dostępności ofert sprzedaży i możliwości budżetu projektu. Szacuje się, że pozostały do dyspozycji PPN budżet projektu pozwoli na zakup dodatkowych 2 ha gruntów. Kontynuacja wykupu gruntów nieleśnych ma bezpośredni wpływ na pełną realizację jednego z głównych celów projektu, jakim jest wykonanie zaplanowanego zakresu zabiegów ochronnych na tych gruntach (*zadanie C.1*), dlatego kontynuacja wykupów będzie dotyczyła głównie terenów łąkowych.

Wszystkie sporządzone akty notarialne posiadają wpis „*nabycie przedmiotów niniejszej umowy następuje na cele publiczne – nieodwołalną ochronę przyrody oraz na cele związane z realizacją projektu LIFE+ Przyroda*”. Wpis taki znajduje się również w Księgach Wieczystych. Wszystkie zakupione działki znajdują się na obszarze Natura 2000 Pieniny.

Mapka przedstawiająca lokalizację wykupionych działek zgodna ze stanem zaawansowania wykupów na dzień 31 stycznia 2019 roku stanowi załącznik nr 3. Ze względu na duże rozdrobnienie wykupionych działek, mapki umożliwiające ich identyfikację (lokalizacja w terenie) wraz z mapką poglądową, załączono podobnie jak w poprzednim raporcie w wersji elektronicznej w formacie png.

C. Concrete conservation actions

5.1.4. C.1 Zabiegi ochronne na łąkach i młakach

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2019 r.

Zabiegi wykonane do końca IV kwartału 2017 roku oraz procedurę wyboru wykonawców zabiegów opisano w pkt. 5.1.4 drugiego raportu z postępu. W ramach projektu na wykupionych gruntach przeprowadza się w rocznych odstępach łącznie dwa zabiegi:

I zabieg (w pierwszym roku po wykupie) polegający na porządkowaniu powierzchni łąki, usunięciu zakrzaczeń, porostu drzew oraz nagromadzonej nierozłożonej biomasy, pielęgnacji ekotonu (usuwanie gatunków drzewiastych przyspieszających sukcesję leśną),

II zabieg (w drugim roku po wykupie) polegający na skoszeniu całej powierzchni i usunięciu biomasy.

Zakres prac każdorazowo określony jest dwuletnimi umowami zawieranymi z poszczególnymi wykonawcami. Obecny raport z postępu przedstawia stan realizacji niniejszego zadania w 2018 roku.

W dniu 6 czerwca 2018 roku ogłoszono konkurs ofert na wykonanie zabiegów ochrony czynnej (koszenie i odkrzaczanie) na gruntach wykupionych w ramach niniejszego projektu do

końca kwietnia 2018 roku (15 kompleksów). Ogłoszenie konkursu rozpropagowano wśród lokalnej społeczności, umieszczając je na tablicach ogłoszeń poszczególnych miejscowości oraz publikując na stronie internetowej Pienińskiego PN. Po przeprowadzeniu procedury wyboru wykonawcy podpisano dwie umowy (LF-084-1-3-3A/18, LF-084-1-3-3B/18) obejmujące wykonanie zabiegów w 6 kompleksach. W pozostałych częściach zamówienia (9 kompleksów) postępowanie unieważniono ze względu na zaproponowane przez oferentów ceny znacząco wyższe od kwot jakie zamawiający przeznaczył na sfinansowanie tych części. W związku z powyższym w dniu 25 czerwca ogłoszono drugi termin konkursu ofert z kolejną publikacją na stronie internetowej Parku. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu podpisano jedną umowę (LF-084-1-3-3C/18) obejmującą wykonanie zabiegów w 4 kompleksach. Dla pozostałych 5 kompleksów postępowanie unieważniono ze względu na zbyt wysokie ceny lub brak ofert i podjęto decyzję o wykonaniu prac przez pracowników PPN w ramach ich obowiązków służbowych (godziny pracy rozliczono w projekcie). W III kwartale wykonano zabiegi objęte ww. umowami o dzieło (tj. I zabieg) na gruntach wykupionych od II kwartału 2017 roku do końca II kwartału 2018 roku. Łączna powierzchnia na jakiej wykonano I zabieg w 2018 roku wynosi 3,55 ha. Jednocześnie zakończono realizację zabiegów objętych umowami o dzieło zawartymi w 2017 roku nr: LF-084-1-3-4A/17, LF-084-1-3-4B/17, LF-084-1-3-4C/17, LF-084-1-3-4D/17, LF-084-1-3-4E/17, LF-084-1-3-4F/17 na łącznej powierzchni 2,26 ha (tj. II zabieg).

Po zakończeniu prac przeprowadzono wizje terenowe w wybranych rejonach objętych ww. umowami i 28 września sporządzono protokoły odbiorcze dla umów LF-084-1-3-4C/17, LF-084-1-3-4D/17, LF-084-1-3-4E/17, LF-084-1-3-3A/18, LF-084-1-3-3C/18 oraz 4-5 października dla umów LF-084-1-3-4A/17, LF-084-1-3-4B/17, LF-084-1-3-4F/17, LF-084-1-3-3B/18, stwierdzające wykonanie prac w zakresie i terminach określonych w ww. umowach. W kompleksach działek łąkowych, w których prace prowadzą pracownicy PPN, ze względu na wysoki stopień ich zakrzaczenia zabiegi wykonano w IV kwartale na części ich powierzchni (0,25 ha). Prace na pozostałej do wykonania powierzchni będą kontynuowane w I kwartale 2019 roku po zejściu pokrywy śnieżnej.

W 2018 roku, w ramach planu „After LIFE”, wykonano kolejne zabiegi będące kontynuacją dwuletnich zabiegów rozpoczętych w projekcie na łąkach wykupionych do końca I kwartału 2017 roku.

Tabela obejmująca wykupione grunty, na których wykonano zabiegi, informująca o typie, stanie i powierzchni siedliska oraz typie zabiegów, ich dacie i powierzchni jaką objęły stanowi załącznik nr 4

5.1.5. C.2 Remont i modernizacja szlaków turystycznych

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Planowany pierwotnie termin zakończenia działania: IV kwartał 2015 r.

Proponowany w raporcie śródkresowym termin zakończenia działania: IV kwartał 2016 r.

Termin zakończenia działania w zakresie planowanym w projekcie: III kwartał 2016 r.

Ostateczny termin zakończenia działania (po wykonaniu dodatkowego remontu): IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.5 drugiego raportu z postępu. Zadanie całkowicie zakończono.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.6. C.3 Zabiegi ochronne na murawach

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2015 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 23 listopada 2015 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.6 raportu śródkresowego oraz w punkcie 5.1.6 pierwszego raportu z postępu. W 2018 roku przeprowadzono drugi zabieg odkrzaczenia w ramach „After LIFE” na murawie Upszar na powierzchni 1,0 ha.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.7. C.4 Ochrona pszonaka pienińskiego *Erysimum pieninicum*

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2015 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 30 października 2015 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.7 raportu śródkresowego oraz w punkcie 5.1.7 pierwszego raportu z postępu. Konieczność zwiększenia zakresu prac zabezpieczających zewnętrzne mury Zamku Czorsztyn (szczegółowo opisanych w raporcie śródkresowym) nie wpłynęła negatywnie na pełne wykonanie zadania, jak również na realizację pozostałych zadań i celów projektu. W 2018 roku przeprowadzono pierwsze zabiegi odkrzaczenia

w ramach „After LIFE” w siedlisku pszonaka pienięskiego na murawie pod zamkiem Czorsztyn (0,25 ha).

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.8. **C.5 Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: III kwartał 2017 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 2 października 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.8 drugiego raportu z postępu. W 2018 roku kontynuowano zabiegi usuwania gatunków inwazyjnych w ramach „After LIFE” wzdłuż Dunajca (3 zabiegi).

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.9. **C.6 Ograniczenie negatywnego wpływu wypasu na miejsca rozrodu płazów**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2015 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 17 maja 2017 r.

Pełny opis prac zabezpieczających miejsce rozrodu płazów na Kapitanowym zawarto w punkcie 5.1.9 raportu śródkresowego, a opis wykonania nowego oczka wodnego w rejonie polany Majerz zawarto w punkcie 5.1.9 pierwszego raportu z postępu. Z kolei zabezpieczenie cieków pozostałych źródeł opisano w punkcie 5.1.9 drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie tej części zadania.

D. Monitoring of the impact of the project actions

Cele monitoringu skuteczności poszczególnych działań ochronnych realizowanych w ramach projektu „LIFE Pieniny PL” opisano w rozdziale D punkty od 5.1.10 do 5.1.15 pierwszego raportu z postępu. Wszystkie, przewidziane w projekcie, prace związane z przeprowadzeniem poszczególnych części monitoringu zgodnie z zawartymi w 2014 roku umowami zostały opisane w poprzednich dwóch raportach z postępu (punkty 5.1.10 do 5.1.15). Monitoring efektów podjętych działań ochronnych dla poszczególnych zadań w projekcie został zakończony i złożono raporty końcowe dla wszystkich działań. Ze względu jednak na kontynuację wykupu gruntów przeprowadzono negocjacje z dotychczasowym wykonawcą (Instytut Technologiczno-Przyrodniczy z siedzibą w Falentach) i 8 maja 2018 roku podpisano umowę nr LF-084-

1-3-2/18 na kontynuację monitoringu na wykupionych gruntach. Zgodnie z warunkami ww. umowy wykonawca dostarczył do siedziby PPN roczny raport z monitoringu przeprowadzonego w 2018 roku, zawierający ocenę wstępną po wykupie oraz ocenę efektów przeprowadzonych zabiegów w pierwszym (2017) i drugim (2018) roku po wykupie.

5.1.10. D.1 Monitoring skuteczności zabiegów na łąkach
D.6 Monitoring procesów przyrodniczych w ekosystemach leśnych

Działanie w trakcie realizacji

Umowa nr LF-084-1-3-2/18

Wykonawcy: Hubert Piórkowski, Paweł Kalinowski, Magdalena Kowalska – Instytut Technologiczno-Przyrodniczy.

Planowany termin rozpoczęcia działań D.1 i D.6: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działań D.1 i D.6: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działań D.1 i D.6: IV kwartał 2019 r.

Zgodnie z warunkami umowy nr LF-084-1-3-2/18 wykonawca dostarczył do siedziby PPN roczny raport z monitoringu przeprowadzonego w 2018 roku, zawierający ocenę wstępną po wykupie oraz ocenę efektów przeprowadzonych zabiegów w pierwszym (2017) i drugim (2018) roku po wykupie. Raport z monitoringu wykonanego w 2018 roku na kolejno wykupionych działkach charakteryzuje ciągłość i powtarzalność opracowanych wcześniej wyników z przeprowadzonych prac, które szczegółowo opisano w punkcie 6.1.10 raportu śródkresowego oraz w punkcie 5.1.10 pierwszego i drugiego raportu z postępu. W ramach zadania przygotowano 2 artykuły naukowe do publikacji w czasopiśmie wydawanym przez PPN – „Pieniny - Przyroda i Człowiek”. W chwili obecnej artykuły znajdują się w druku.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadań.

Roczny raport z monitoringu na wykupionych gruntach stanowi załącznik nr 5.

5.1.11. D.2 Monitoring skuteczności zabiegów na murawach

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.11 drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.12. **D.3 Monitoring efektów związanych z remontem szlaków**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.12 drugiego raportu z postępu. W ramach zadania przygotowano artykuł naukowy dotyczący erozji gleby na szlakach do publikacji w czasopiśmie wydawanym przez PPN – „Pieniny - Przyroda i Człowiek”. W chwili obecnej artykuł znajduje się w druku.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.13. **D.4 Monitoring efektów zabiegów ochronnych w siedlisku pszonaka pieniniego *Erysimum pieninicum***

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.13 drugiego raportu z postępu. W ramach zadania przygotowano artykuł naukowy do publikacji w czasopiśmie wydawanym przez PPN – „Pieniny - Przyroda i Człowiek”. W chwili obecnej artykuł znajduje się w druku.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.14. **D.5 Monitoring skuteczności usuwania gatunków inwazyjnych**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.14 drugiego raportu z postępu. W ramach zadania przygotowano artykuł naukowy do publikacji w czasopiśmie wydawanym przez PPN – „Pieniny - Przyroda i Człowiek”. W chwili obecnej artykuł znajduje się w druku.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.15. **D.7 Monitoring pól**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2017 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.15 drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji zadania nie wystąpiły trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne jego wykonanie.

5.1.16. **D.8 Ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu.**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 19 marca 2018 r.

Wykonanie I etapu zadania opisano szczegółowo w punkcie 5.1.17 raportu wstępnego. Wykonanie II etapu opisano szczegółowo w punkcie 5.1.16 drugiego raportu z postępu. Zgodnie aneksem (z 12 kwietnia 2018 roku) do umowy nr LF-081-1.3.3/14 wykonawca firma „INDEKS Ośrodki Badań Społecznych i Marketingowych” przeprowadził badanie ankietowe i wykonał raport końcowy, który dostarczono do siedziby PPN w dniu 19 marca 2018 r.

Celem badania była ocena postrzegania projektu „LIFE Pieniny PL” przez lokalną społeczność, przedstawicieli samorządów, przedsiębiorców oraz organizacje pozarządowe działające na terenie 4 gmin pienińskich (Krościenko nad Dunajcem, Szczawnica, Czorsztyn, Łapsze Niżne) oraz ocena zmian opinii i postaw mieszkańców będących skutkiem realizacji projektu. Badanie ankietowe wykonano technikami PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety) i CATI (wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo) na próbie 220 respondentów. Zakres pytań obejmował: sprawdzenie wiedzy na temat programu „Natura 2000”, ocenę wpływu Pienińskiego PN na życie mieszkańców, wpływ Pienińskiego PN i podejmowanych działań na życie społeczne mieszkańców i rozwój gospodarczy regionu, ocenę jakości i stanu szlaków turystycznych w Pienińskim PN, ocenę działań podejmowanych przez Pieniński PN, ocenę działań realizowanych w ramach projektu „LIFE Pieniny PL” oraz opinię na temat zmian, które są efektem działań zrealizowanych w ramach projektu. Wyniki monitoringu wskazują na pozytywne efekty prowadzonych działań edukacyjnych wśród lokalnej społeczności. W trakcie trwania projektu zwiększyła się świadomość lokalnej społeczności o potrzebie ochrony przyrody oraz akceptacja działań podejmowanych przez PPN. Szczególnie jest to widoczne wśród osób, które podjęły decyzje o zbyciu swoich gruntów na rzecz Parku. Jednocześnie należy podkreślić, że nieznaczny odsetek respondentów miał negatywny stosunek do form i sposobów ochrony przyrody, co jednak nie zmienia pozytywnego nastawienia większości badanych do istoty tworzenia i działalności parków narodowych.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

Raport końcowy niniejszego zadania stanowi załącznik nr 1 A.

5.1.17. **E.1 Spotkania promujące projekt (inauguracyjne i informacyjne)**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2015 r.

Faktyczny termin zakończenia działań zaplanowanych w projekcie: 24 kwietnia 2016 r.

Pełny opis realizacji zadania przedstawiono w punkcie 5.1.18 raportu wstępnego oraz w punkcie 5.1.17 pierwszego i drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.18. **E.2 Strona internetowa projektu**

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2019 r.

Informacje o projekcie zawarte są na stronie internetowej, która działa jako zakładka na stronie Pienińskiego Parku Narodowego www.pieninypn.pl. Zgodnie z planem będzie ona aktualizowana do końca trwania projektu. Aktualizacja strony nie generuje dodatkowych kosztów w projekcie.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.19. **E.3 Folder informacyjny o projekcie**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 14 grudnia 2016 r.

Opis zadania zawarto w punkcie 5.1.24 raportu śródkresowego.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.20. E.4 Gadżety promujące projekt

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: III kwartał 2019 r.

Pełny opis wykonania gadżetów zawarto w punkcie 5.1.25 raportu śródkresowego. W ramach działania wydawano również kalendarz na każdy kolejny rok realizacji projektu w nakładzie 300 szt. W 2018 roku wydano kolejną edycję kalendarza planszowego 2019, a koszty pokryto ze środków kategorii kosztów *Overheads*. Kalendarze corocznie przekazywane są do szkół z czterech gmin pienińskich, lokalnych samorządów i parafii oraz rozdawane w trakcie spotkań i uroczystości organizowanych przez PPN i lokalną społeczność. Wszystkie wykonane wcześniej gadżety zostały dołączone do raportu śródkresowego oraz pierwszego i drugiego raportu z postępu. Dalsza realizacja działania polega na promocji projektu za pomocą wykonanych wcześniej gadżetów.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.21. E.5 Warsztaty edukacyjne

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2015 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2015 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2016 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: IV kwartał 2016 r.

Cały cykl warsztatów przewidzianych w projekcie dla poszczególnych grup odbiorców został całkowicie zakończony w 2016 roku. Szczegółowy opis realizacji zadania do dnia 25 sierpnia 2016 roku zawarto w punkcie 6.2.6 raportu śródkresowego oraz w punkcie 5.1.21 pierwszego i drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.22. E.6 Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2015 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2015 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2016 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: II kwartał 2016 r.

Pełny opis zadania zawarto w punkcie 5.1.22 pierwszego raportu z postępu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.23. **E.7 Tablice informacyjne o projekcie**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: I kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2014 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 12 czerwca 2014 r.

Mapka przedstawiająca rozmieszczenie tablic, ich opracowanie i wykonanie przedstawiono w punkcie 5.1.28 raportu śródkresowego.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.24. **E.8 Międzynarodowa konferencja kończąca projekt**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2017 r.

Nowy termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2018 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2018 r.

Faktyczny termin zakończenia działania: 20 kwietnia 2018 r.

W dniach 19-20 kwietnia 2018 roku zorganizowano międzynarodową konferencję kończącą projekt pt. „Natura w mozaice – ochrona gatunków i siedlisk w obszarze Pieniny”, w której uczestniczyło łącznie 198 osób, w tym 28 gości ze Słowacji. W konferencji uczestniczyli: pracownicy PPN i PIENAP, polskie i słowackie parki narodowe i krajobrazowe, naukowcy i studenci, w tym autorzy prelekcji i posterów, członkowie Rady Naukowej PPN, pracownicy RDOŚ z Krakowa, Rzeszowa, Opola, przedstawiciele samorządu terytorialnego.

Cele konferencji:

- Prezentacja wyników monitoringu skuteczności zabiegów wykonywanych w ramach projektu LIFE
- Omówienie organizacji i realizacji projektu LIFE
- Prezentacja najnowszych wyników badań z różnych dziedzin i dyscyplin naukowych, prowadzonych w rejonie Pienin po polskiej i słowackiej stronie

Program konferencji obejmował:

- sesję referatową w trakcie której wygłoszono 15 referatów dotyczących programu LIFE, celów i genezy powstania projektu „LIFE Pieniny PL”, jego organizacji oraz efektów podjętych działań,
- sesję posterową w trakcie której wystawiono 48 plakatów w 5 grupach tematycznych: Przyroda nieożywiona (12 tyt.), Świat roślin (7 tyt.), Świat zwierząt (9 tyt.), Środowisko człowieka (5 tyt.), Programy środowiskowe (15 tyt.). Wydano przewodnik po sesji posterowej (załącznik nr 6) oraz przeprowadzono konkurs na najlepszy poster,

- sesję terenową w trakcie której uczestnicy podzieleni na grupy mieli okazję zapoznać się z efektami działań podjętych w trakcie realizacji projektu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

Lista obecności oraz program konferencji stanowią załącznik nr 1B.

5.1.25. **E.9 Raport laika**

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2017 r.

Nowy termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2018 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2019 r.

Zgodnie z założeniami projektu raport laika będzie dokumentem podsumowującym najważniejsze działania w projekcie. Ze względu na przesunięcia w realizacji niektórych zadań (B.1, C.1, D.8,) istotnych z punktu widzenia osiągnięcia celów projektu, podjęto decyzję o przygotowaniu raportu laika w drugiej połowie 2019 roku.

5.1.26. **F.1 Zarządzanie projektem**

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2013 r.

Planowany wg. wniosku termin zakończenia działania: II kwartał 2018 r.

Nowy termin zakończenia działania: IV kwartał 2019 r.

Skład zespołu zarządzającego projektem, podział obowiązków, a także rolę powołanego Komitetu Sterującego opisano szczegółowo w raporcie wstępnym. Ze względu na zakończenie większości zadań w projekcie oraz przedłużenie jego realizacji zmieniono wymiar czasu pracy Koordynatora projektu na ¼ etatu w okresie 15 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. Asystentka Koordynatora zakończyła pracę w projekcie zgodnie z zawartą umową o pracę na czas realizacji projektu przewidziany według pierwotnych założeń do 30 czerwca 2018 roku.

W związku z przedłużeniem realizacji projektu zmniejszeniu uległ również skład Komitetu Sterującego. Dwóch członków podjęło decyzję o zakończeniu swojego uczestnictwa zgodnie z terminem obowiązywania umów zawartych z PPN. Z pozostałymi członkami Komitetu Sterującego podpisano aneksy do umów na świadczenie usług doradczych do końca realizacji projektu tj. do 31 grudnia 2019 roku.

Do chwili złożenia niniejszego raportu, w siedzibie PPN odbyło się sześć posiedzeń Komitetu Sterującego. Przebieg pierwszych dwóch posiedzeń opisano w punkcie 5.1.17 raportu śródkresowego, trzecie posiedzenie opisano w punkcie 5.1.26 pierwszego raportu z postępu, zaś czwarte w punkcie 5.1.26 drugiego raportu z postępu. Od ostatniego raportu z postępu zorganizowano dwa kolejne posiedzenia: V posiedzenie w dniu 7 grudnia 2017 roku oraz VI posiedzenie 13 grudnia 2018 roku. V posiedzenie Komitetu Sterującego nie zostało opisane w poprzednim raporcie z postępu ponieważ obejmował on opis realizacji projektu do końca listopada 2017 roku. W trakcie spotkań V i VI zaprezentowano stan realizacji projektu. Na V posiedzeniu przyjęto sprawozdania za IV kwartał 2016 roku, I, II i III kwartał 2017 roku oraz plan

działań do planowanego pierwotnie końca projektu tj. 30 czerwca 2018 roku, a na VI posiedzeniu przyjęto sprawozdania za IV kwartał 2017 roku, I, II i III kwartał 2018 roku oraz plan działań do końca projektu tj. 31 grudnia 2019 roku. W trakcie V posiedzenia szczegółowo przedstawiono efekty zabiegów związanych z usuwaniem gatunków z rodzaju *Reynoutria* w ramach realizacji projektu oraz zwrócono uwagę na skalę i złożoność problemu usuwania gatunków inwazyjnych w przełomie Dunajca. Z kolei w trakcie VI posiedzenia przedstawiono postęp wykupu gruntów i wykonanie zabiegów ochronnych na ich powierzchni w okresie realizacji projektu. Omówiono także stan realizacji budżetu projektu oraz możliwości wykonania pełnego zakresu zabiegów ochronnych na powierzchni zaplanowanej w projekcie. Komitet Sterujący zarekomendował: wykorzystanie środków finansowych, będących w dyspozycji projektu w wyniku przeliczeń kursowych PLN/EUR, do kontynuacji wykupu gruntów oraz objęcie zabiegami uzupełniającymi powierzchni gruntów nieleśnych niewykupionych w projekcie, a wymagających czynnych zabiegów ochronnych. W trakcie sesji terenowej zaprezentowano efekty zabiegów na murawach.

Sporządzono protokół z każdego z posiedzeń, zatwierdzony przez przewodniczącego Komitetu Sterującego.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

Sprawozdania z V i VI posiedzenia Komitetu Sterującego stanowią załącznik nr 7 i 8

5.1.27. **F.2 Współpraca i wymiana doświadczeń z innymi projektami**

Działanie zakończone

Planowany termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2013 r.

Planowany termin zakończenia działania: II kwartał 2016 r.

Faktyczny termin zakończenia działań zaplanowanych w projekcie: 13 maja 2016 r.

Wszystkie zaplanowane w projekcie spotkania w ramach współpracy z innymi projektami opisano w punkcie 6.1.18 raportu śródkresowego oraz 5.1.27 pierwszego i drugiego raportu z postępu.

W trakcie realizacji nie wystąpiły żadne trudności mogące opóźnić lub uniemożliwić pełne wykonanie zadania.

5.1.28. **F.3 Przygotowanie planu działań po zakończeniu projektu „After Life”**

Planowany termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2017 r.

Nowy termin rozpoczęcia działania: III kwartał 2017 r.

Planowany termin zakończenia działania: IV kwartał 2019 r.

Szczegółowy opis poszczególnych działań rozpoczętych w ramach planu „After Life” opisano w punkcie 5.1.28 drugiego raportu z postępu. Dodatkowo w 2018 roku wykonano kolejny zabieg odkrzaczania w ramach „After LIFE” na murawie Upszar na powierzchni 1,0 ha oraz siedlisku pszonaka pienińskiego na murawie pod zamkiem Czorsztyn na powierzchni 0,25 ha. Zabiegi te nie generują kosztów w projekcie.

Zgodnie z nowo przyjętym harmonogramem plan „After Life” zostanie przygotowany w 2019 roku.

5.1.29. **F.4 Zewnętrzny audyt finansowy**

Działanie w trakcie realizacji

Planowany termin rozpoczęcia działania: II kwartał 2018 r.

Faktyczny termin rozpoczęcia działania: IV kwartał 2014 r.

Planowany termin zakończenia działania: I kwartał 2020 r.

Opis wyboru wykonawcy audytu zawarto w punkcie 5.1.20 raportu śródkresowego. Z kolei opis realizacji I etapu audytu zawarto w punkcie 5.1.29 pierwszego raportu z postępu. W związku z przesunięciem terminu zakończenia projektu na koniec 2019 r., w dniu 30 maja 2018 roku podpisano aneks do umowy nr LF-081-1-3-6/2015, przewidujący przesunięcie terminu II etapu zewnętrznego audytu projektu oraz płatności końcowej na I kwartał 2020 roku.

5.1.30. **F.5 Monitorowanie realizacji projektu**

W dniach 11-12 września 2018 roku odbyło się spotkanie z przedstawicielem Zewnętrznego Zespołu Monitorującego. W trakcie spotkania omówiono zagadnienia dotyczące wykupu gruntów w projekcie, powierzchni zabiegów ochronnych realizowanych na wykupionych gruntach, stanu zaawansowania rzeczowego i finansowego projektu oraz sposobu prawidłowego rozliczenia projektu. Skontrolowano wybrane dokumenty projektowe, w tym dokumentację zamówień publicznych, wybrane faktury i karty czasu pracy. W terenie skontrolowano:

- efekty zabiegów ochronnych na gruntach wykupionych w projekcie
- efekty zabezpieczenia miejsc rozrodu płazów na polanie Majerz,
- efekty usuwania obcych gatunków inwazyjnych w Przełomie Dunajca

Stan realizacji projektu jest na bieżąco monitorowany na wszystkich szczeblach zarządzania projektem na podstawie organizowanych na bieżąco roboczych spotkań personelu projektu. Od początku projektu sporządzane są raporty kwartalne z wykonanych prac. Wszystkie kolejne raporty przedstawiono do zatwierdzenia na posiedzeniu Komitetu Sterującego. Od rozpoczęcia projektu sporządzono łącznie 15 raportów kwartalnych z monitoringu jego realizacji (raporty od IV kwartału 2013 r. do IV kwartału 2014 r. dołączono do raportu śródkresowego – załącznik nr 13, raporty od I kwartału 2015 r. do I kwartału 2016 r. dołączono do pierwszego raportu z postępu – załącznik nr 19, raporty od II kwartału 2016 r. do III kwartału 2017 r. dołączono do drugiego raportu z postępu, pozostałe od IV kwartału 2017 r. do IV kwartału 2018 r. stanowią załącznik nr 9 do niniejszego raportu). Z kolei do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska do 31 stycznia 2019 roku wysłano łącznie 24 sprawozdania ze stanu zaawansowania projektu. Sprawozdania wysyłano wraz z kolejnymi rozliczeniami dotacji.

Zadanie wykonywane jest w ramach wynagrodzenia koordynatora oraz personelu stałego zaangażowanego w realizację projektu.

5.2 **Envisaged progress until next report**

Do całkowitego zakończenia projektu pozostaje:

- monitoring przyrodniczy na gruntach wykupionych od II kwartału 2018 r. do chwili obecnej oraz na gruntach pozostałych do wykupu – działanie D.1 i D.6,

- przeprowadzenie zabiegów na gruntach nieleśnych wykupionych od II kwartału 2018 r. do chwili obecnej, na gruntach pozostałych do wykupu oraz na gruntach pozostających w dyspozycji PPN (uzupełnienie powierzchni) – działanie C.1,
- sporządzenie planu działań po zakończeniu projektu „After Life”,
- sporządzenie raportu laika,
- wykonanie ostatniego etapu zewnętrznego audytu finansowego.

5.3 Impact

Analiza dotychczasowych rezultatów, poparta wynikami monitoringu efektywności podjętych działań, pozwala stwierdzić, że realizacja poszczególnych działań wpływa pozytywnie na stan zachowania gatunków i siedlisk. O ile zmiany w naturalnych ekosystemach leśnych są procesem długotrwałym, a pełne odtworzenie siedlisk typowych dla łąk pienińskich będzie można obserwować w kolejnych latach kontynuacji zabiegów, to w przypadku niektórych działań można już mówić o konkretnych korzyściach realizacji projektu. Remont szlaków na odcinkach wspomnianych w punkcie 5.1.5 drugiego raportu z postępu, wpłynął pozytywnie na zmniejszenie rozdeptywania powierzchni siedlisk bezpośrednio przyległych do szlaku. Efektem podjętych prac jest obserwowane zwiększenie miąższości ściółki oraz ilości pojawiających się osobników poszczególnych gatunków wzdłuż wyremontowanych szlaków. Bezpośrednim rezultatem odkrzaczania muraw jest przerwanie sukcesji gatunków drzewiastych, w konsekwencji odsłonięcie zbiorowisk kserotermicznych i poprawa warunków siedliskowych dla występujących roślin murawowych oraz związanych z nimi gatunków bezkręgowców m.in. niepylaka apollo *Parnassius apollo*. W siedlisku pszonaka pienińskiego obserwowany jest wzrost liczby osobników generatywnych, będący efektem przeprowadzonych w 2014 i 2015 roku działań ochronnych. W perspektywie długoterminowej wykonanie zabiegów usuwania obcych gatunków inwazyjnych z rodzaju *Reynoutria* ograniczy zasięg ich występowania oraz zapobiegnie rozprzestrzenianiu się tych gatunków drogą wodną. Oczyszczone i zabezpieczone oczko wodne na Kapitanowym oraz nowopowstałe oczko w pobliżu leśniczówki na polanie Majerz są już wykorzystywane do rozrodu przez konkretne gatunki płazów (ropucha szara *Bufo bufo*, kumak górski *Bombina variegata*, żaba trawna *Rana temporaria*). Z kolei nowe koryta, zamontowane w 2018 roku, oprócz ww. gatunków wykorzystuje również traszka karpacka *Lissotriton montandoni*. Popularyzacja wiedzy o walorach przyrodniczych oraz działaniach ochronnych prowadzonych przez PPN w ramach projektu zmienia wśród lokalnej społeczności sposób spojrzenia na potrzebę ochrony przyrody w parkach narodowych. Spotkania z mieszkańcami, przyjmujące często charakter nieformalny (np. spotkania na gruncie przy wykupionych działkach), budują pozytywny wizerunek parku jako jednostki i sprzyjają wzrostowi akceptacji dla podejmowanych działań ochronnych. Wyraźnie pozytywne efekty w perspektywie długoterminowej przyniesie kształtowanie postaw dzieci i młodzieży, do których szczególnie skierowane były warsztaty edukacyjne.

5.4 Outside LIFE

Realizacja projektu wpisuje się w działalność PPN, której celem jest zachowanie unikatowego w skali kraju i Europy krajobrazu górskiego z jego naturalną różnorodnością biologiczną, pozostającą w związku z naturalnymi procesami przyrodniczymi oraz zachowanie wartości kulturowych, walorów krajobrazowych oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody. Równocześnie z realizacją projektu „LIFE Pieniny PL” PPN prowadzi równorzędne zadania z zakresu ochrony przyrody w ekosystemach nieleśnych, w tym na murawach i łąkach, zabezpieczanie tras migracji płazów, remonty pozostałych szlaków turystycznych, usuwanie innych gatunków inwazyjnych (barszcz Sosnowskiego *Heracleum sosnovskyi*). W efekcie prowadzonych rozmów z przedstawicielami siostrzanego parku po stronie słowackiej (Pieninský Národný Park) oraz samorządów położonych w dolinie Dunajca, w br. instytucje te planują

przeprowadzić zabiegi zwalczania gatunków inwazyjnych metodą wypracowaną w trakcie realizacji niniejszego projektu, co pozwoli ograniczyć dalsze ich rozprzestrzenianie się. Z kolei Tatrzański Park Narodowy realizujący projekt POIŚ.02.04.00- 00-00-0012/17 pn. „Zmniejszenie presji turystycznej na gatunki i siedliska na obszarze PLC 120001 Tatry” wykonuje monitoring regeneracji roślinności przy szlakach zgodnie z metodyką zaczerpniętą z projektu „LIFE Pieniny PL”. Działania te stanowią jednocześnie element zabiegów powtarzalnych, możliwych do wykorzystania przez inne podmioty i organizacje, co wpisuje się w założenia programu LIFE. Prowadzony jest zakrojony na szeroką skalę monitoring przyrodniczy, obejmujący zarówno ocenę stanu zachowania poszczególnych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, jak i monitoring skuteczności prowadzonych działań ochronnych. Ponadto od wielu lat prowadzona jest działalność edukacyjna skierowana w sposób szczególny do dzieci i młodzieży z gmin skupionych wokół PPN. Cyklicznie organizowane są imprezy skierowane również do dorosłych mieszkańców i licznej rzeszy turystów odwiedzających Park.

6. Financial part

6.1 Costs Incured

Budget breakdown categories	Total cost in €	Costs incurred from the start date to 31.12.2019 in €	% of total costs
1. Personnel	173 179,00	143 916,46	83,10%
2. Travel and subsistence	9 795,00	6 193,89	63,24%
3. External assistance	246 240,00	223 179,94	90,64%
4. Durable goods			
Infrastructure	N/A		
Equipment	39 375,00	36 417,22	92,49%
Prototype	N/A		
5. Land purchase / long-term lease	735 500,00	699 380,50	95,09%
6. Consumables	45 599,00	37 708,57	82,70%
7. Other Costs	5 250,00	8 197,95	156,15%
8. Overheads	21 600,00	18 497,70	85,64%
TOTAL	1 276 538,00	1 173 492,23	91,93%

Cost per action

Action number and name	Foreseen costs	Spent so far	Remaining	Projected final cost
A.1 Przygotowanie wykupu gruntów	32 000,00	28 266,64	3 733,36	32 000,00
A.2 Zakup sprzętu	49 850,00	45 369,50	4 480,50	49 850,00
B.1 Zakup gruntów	735 500,00	699 380,50	36 119,50	735 500,00
C.1 Zabiegi na łąkach i młakach	15 480,00	20 123,86	-4 643,86	31 692,97

Action number and name	Foreseen costs	Spent so far	Remaining	Projected final cost
C.2 Remont i modernizacja szlaków turystycznych	49 873,00	37 226,32	12 646,68	37 226,32
C.3 Zabiegi ochronne na murawach	8 208,00	4 144,54	4 063,46	4 144,54
C.4 Ochrona pszołki pieniężnego Erysimum pieninicum	90 700,00	98 726,32	-8 026,32	98 726,32
C.5 Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych	3 280,00	3 101,41	178,59	3 101,41
C.6 Ograniczenie negatywnego wpływu wypasu na miejsca rozrodu płazów	11 567,00	11 444,24	122,76	11 444,24
D.1 Monitoring skuteczności zabiegów na łąkach	4 000,00	6 124,86	-2 124,86	7 674,88
D.2 Monitoring skuteczności zabiegów na murawach	1 500,00	1 776,26	-276,26	1 776,26
D.3 Monitoring efektów związanych z remontem szlaków	2 000,00	3 118,51	-1 118,51	3 118,51
D.4 Monitoring efektów zabiegów ochronnych w siedlisku pszołki pieniężnego Erysimum pieninicum	1 500,00	1 403,32	96,68	1 403,32
D.5 Monitoring skuteczności usuwania gatunków inwazyjnych	1 500,00	400,24	1 099,76	400,24
D.6 Monitoring procesów przyrodniczych w ekosystemach leśnych	2 000,00	6 741,14	-4 741,14	8 105,07
D.7 Monitoring płazów	1 760,00	1 145,82	614,18	1 145,82
D.8 Ocena wpływu społeczno-gospodarczego planowanych działań na lokalną gospodarkę i społeczeństwo, a także na funkcję ekosystemu	5 000,00	1 659,65	3 340,35	1 659,65
E.1 Spotkania promujące projekt (inaugurujące i informacyjne)	400,00	170,12	229,88	170,12
E.2 Strona internetowa projektu	1 000,00	581,18	418,82	581,18
E.3 Folder informacyjny o projekcie	1 794,00	1 179,41	614,59	1 179,41
E.4 Gadżety promujące projekt	17 428,00	11 808,90	5 619,10	11 808,90
E.5 Warsztaty edukacyjne	31 156,00	17 883,63	13 272,37	17 883,63
E.6 Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży	2 041,00	1 910,73	130,27	1 910,73
E.7 Tablice informacyjne o projekcie	388,00	146,03	241,97	146,03
E.8 Międzynarodowa konferencja kończąca projekt	25 700,00	26 061,40	-361,40	26 061,40
E.9 Raport laika	0,00			
F.1 Zarządzanie projektem	144 425,00	118 132,66	26 292,34	144 425,00
F.2 Współpraca i wymiana doświadczeń z innymi projektami	11 388,00	6 347,38	5 040,62	6 347,38
F.3 Przygotowanie planu działań po zakończeniu projektu "After-Life"	0,00			
F.4 Zewnętrzny audyt finansowy	3 500,00	619,96	2 880,04	3 500,00
F.5 Monitorowanie realizacji projektu	0,00			
F.8 Overheads	21 600,00	18 497,70	3 102,30	21 600,00
TOTAL	1 276 538,00	1 173 492,23	103 045,77	1 264 583,33

Wykorzystanie środków w większości kategoriach kosztów na prowadzenie kolejnych działań jest proporcjonalne do tempa ich realizacji i nie odbiega w sposób znaczący od zaplanowanych w harmonogramie projektu.

W wyniku przeliczeń kursowych EUR/PLN stosowanych w poszczególnych latach realizacji projektu szacuje się, że całkowite koszty jego realizacji wyrażone w PLN będą wyższe aniżeli zakładano we wniosku, natomiast nie przekroczą zakładanego budżetu wyrażonego w EUR. Szacuje się, że całkowite koszty projektu (tabela poniżej), wyrażone w PLN mogą wynieść około 5.366.000,00 zł.

Waluta	Planowany Budżet projektu	31.02.2019	31.12.2019	Rozliczenie budżetu
	A		B	A - B
EUR	1 276 538,00	1 173 492,23	1 264 583,33	11 954,67
PLN	5 106 152,00	4 974 579,55	5 365 943,36	-259 791,36

Pozostałe w dyspozycji PPN środki budżetu projektu zamierza się przeznaczyć na zwiększone koszty wykonania monitoringu oraz zabiegów na wykupionych gruntach, a także na pokrycie zwiększonych kosztów związanych z ewentualną kontynuacją wykupu gruntów.

Personel – zaawansowanie finansowe jest proporcjonalne do zaawansowania projektu uwzględnionego w harmonogramie. Rzeczywiste koszty personelu, jakie pojawią się w br. będą znacząco niższe niż w poprzednich latach, co wynika z zakończenia większości zadań, a tym samym mniejszego zaangażowania personelu projektu w jego realizację. Zmiany składu personelu zarządzającego opisano w punkcie 5.1.26 (*Zarządzanie projektem*) niniejszego raportu.

Travel and subsistence – w trakcie realizacji projektu przejechano łącznie 24 697 km (w tym 22 228 km na wyjazdach krajowych). Szacuje się że całkowite koszty opisywanej kategorii będą niższe o około 2 800 EUR od kosztów zakładanych we wniosku.

External assistance – Sposób wykorzystania większości środków jakie się do tej pory pojawiły w tej kategorii kosztów, opisano w analizie kosztów pierwszego i drugiego raportu z postępu. Szacuje się, że całkowity koszt wsparcia zewnętrznego będzie wyższy o około 9 500 EUR od zakładanego we wniosku.

Durable goods/equipment costs – zaawansowanie finansowe proporcjonalne do zaawansowania projektu. Powstałe oszczędności, przesunięto do kategorii *Wsparcie zewnętrzne*.

Land purchase – dzięki oszczędnościom uzyskiwanym w trakcie prowadzonych negocjacji z właścicielami gruntów dotychczasowe koszty zadania B.1 (*wykup gruntów*) są nieznacznie niższe niż zakładano we wniosku pomimo wykupienia większej powierzchni gruntów (42,5432 ha – stan na dzień 31.02.2019 r.).

Consumables – zaawansowanie finansowe proporcjonalne do zaawansowania projektu. Oszczędności w kategorii *Materiały zużywalne*, wykorzystane są do sfinansowania zwiększonych kosztów przygotowania wykupu gruntów w zadaniu A.1 (*Przygotowanie wykupu gruntów*) w kategorii *Koszty Inne*.

Other costs – od 1 czerwca 2016 roku, po zmianie przepisów, dla uzyskania wypisu dla planowanych do wykupu działek istnieje konieczność sporządzania wyrysów z map ewidencyjnych wydawanych przez Starostwo Powiatowe, z klauzulą zgodności do wpisu w księdze wieczystej. Szacuje się że, całkowite koszty w opisywanej kategorii kosztów, niezbędny do pełnej realizacji zadania B.1 *Wykup gruntów* będą o około 3 000 EUR wyższe od zakładanych w projekcie.

Opisane wyżej przesunięcia między kategoriami kosztów nie stanowią zmiany znacznej w projekcie w świetle Art. 15.2 PW i nie wymagają dodatkowej, pisemnej zgody Komisji Europejskiej.

7. Annexes

7.1 Deliverables

7.1.1. Zał. nr 1 – Produkty dostarczalne,

A. Raport końcowy z monitoringu wpływu realizacji projektu na sytuację społeczno-ekonomiczną – działanie D.8,

B. Lista uczestników konferencji oraz program konferencji – działanie E.8,

7.2. Technical annexes

7.2.1. Zał. nr 2 – Kopie aktów notarialnych wraz z wydrukami z elektronicznych ksiąg wieczystych – działanie B.1,

7.2.2. Zał. nr 3 – Mapka przedstawiająca lokalizację wykupionych działek do 31 stycznia 2019 roku – działanie B.1,

7.2.3. Zał. nr 4 - Tabela informująca o typie, stanie i powierzchni siedliska na wykupionych gruntach oraz typie zabiegów, ich terminie i powierzchni jaką objęły,

7.2.4. Zał. nr 5 - RAPORT ROCZNY - Monitoring skuteczności zabiegów na wykupionych łąkach i procesów przyrodniczych w wykupionych ekosystemach leśnych – działanie D.1, D.6,

7.2.5. Zał. nr 6 – Przewodnik po sesji posterowej

7.2.6. Zał. nr 7 – Sprawozdanie z V posiedzenia Komitetu Sterującego – działanie F.1

7.2.7. Zał. nr 8 – Sprawozdanie z VI posiedzenia Komitetu Sterującego – działanie F.1

7.2.8. Zał. nr 9 – Raporty kwartalne z monitoringu realizacji projektu – działanie F.5,

7.2.9. Zał. nr 10 – wersja elektroniczna niniejszego sprawozdania oraz załączniki.

7.3.10. Zał. nr 11 – Dokumentacja fotograficzna działania E.8.

Koordynator Projektu
LIFE12 NAT/PL/000034 "LIFE Pieniny PL"

mgr inż. Anna Kowalski

ZASTĘPCA DYREKTORA
Pienińskiego Parku Narodowego

mgr Iwona Wróbel

